

Αρείου Πάγου 1050/2010 (Ε, ΠΟΙΝΙΚΕΣ)

Πηγή:

http://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis_DISPLAY.asp?cd=03B020FGPABTQ9MLLA PZSWN19XHYD3&apof=1050_2010

Θέμα

Αιτιολογίας ανεπάρκεια, Βούλευμα παραπεμπτικό, Ανθρωποκτονία από αμέλεια.

Περίληψη:

Ανθρωποκτονία εξ αμελείας δια παραλείψεως. Όταν η αμέλεια δεν συνίσταται σε ορισμένη παράλειψη αλλά σε σύνολο συμπεριφοράς που προηγήθηκε του αποτελέσματος, τότε για τη θεμελίωση της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, ως εγκλήματος που τελείται με παράλειψη, απαιτείται η συνδρομή των όρων του άρθρου 15 ΠΚ. Η ιδιαίτερη νομική υποχρέωση προς απότρωση του αποτελέσματος, μπορεί να πηγάζει από ρητή διάταξη νόμου ή από σύμπλεγμα νομικών καθηκόντων που συνδέονται με ορισμένη έννομη σχέση του υποχρέου ή από σύμβαση ή από ορισμένη συμπεριφορά του υπαιτίου από την οποία δημιουργήθηκε ο κίνδυνος επέλευσης του εγκληματικού αποτελέσματος. Το προσβαλλόμενο βούλευμα δεν διαλαμβάνει από ποιους επιτακτικούς κανόνες ανακύπτει η ιδιαίτερη νομική υποχρέωση του αναιρεσιόντος. Αναίρει για έλλειψη αιτιολογίας.

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Κωνσταντίνο Κούκλη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Χαράλαμπο Δημάδη και Γεώργιο Αδαμόπουλο-Εισηγητή, Αρεοπαγίτες.

Με την παρουσία της Αντεισαγγελέως του Αρείου Πάγου Ευτέρπης Κουτζαμάνη (γιατί κωλύεται ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου) και της Γραμματέως Ευδοκίας Φραγκίδα.

Συνήλθε σε Συμβούλιο στο Κατάστημά του στις 23 Απριλίου 2010, προκειμένου να αποφανθεί για την αίτηση του Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, περί αναίρεσεως του 123/2009 βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Ρεθύμνου. Με κατηγορούμενο τον Χ, κάτοικο Το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Ρεθύμνης, με το ως άνω βούλευμά του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτό, και ο αναιρεσιών Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ζητεί τώρα την αναίρεση αυτού, για τους λόγους που αναφέρονται στην με αριθμό και ημερομηνία 2/15 Ιανουαρίου 2010 έκθεση αναίρεσεως, η οποία συντάχθηκε ενώπιον του Γραμματέως του Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου Γεωργίου Σωφρονιάδη και καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 102/10.

Έπειτα η Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου, εισήγαγε για κρίση στο Συμβούλιο τη σχετική δικογραφία με την πρόταση του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Αναστασίου Κανελλόπουλου, με αριθμό 91/2-3-2010, στην οποία αναφέρονται τα ακόλουθα: "Εισάγοντες κατά τις διατάξεις των άρθρων 483 παρ. 1 και 484 παρ. 1 Κ.Π.Δ. την υπ'αριθμ. 2/2010 αίτηση

αναιρέσεώς μας κατά του υπ'αριθμ. 123/21-12-2009 βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Ρεθύμνης, εκθέτομεν τα εξής: Α) Με το προσβαλλόμενο βούλευμα ο κατηγορούμενος Χ, πρώην Δήμαρχος και κάτοικος ..., παρεπέμφθη στο ακροατήριο του Τριμελούς Εφετείου Χανίων (Πλημμελημάτων), για να δικάσθει για ανθρωποκτονία από αμέλεια και για παραβίαση των υποχρεώσεών του ως Δημάρχου ... λάβει τεχνικό ασφαλείας στον ομώνυμο Δήμο και να μεριμνήσει για την ύπαρξη σήμανσης ασφαλείας στα απορριματοφόρα αυτοκίνητα του Δήμου (άρθρα 28, 302 Π.Κ. και 6,7,11 παρ. 2 Πρ.Δ/τος 395/1994, 11, 12, 16 Πρ.Δ/τος 17/1996, 3 παρ. 1 Πρ.Δ/τος 105/1995 σε συνδυασμό προς το άρθρο 25 Ν. 2224/1994). Β) Η αίτηση αναιρέσεώς μας ασκήθηκε νομοτύπως, εμπροθέσμως και παραδεκτως. Γ) Ως λόγον αναιρέσεως προβάλλομεν την έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας του βουλεύματος διά τους λόγους που εκτίθενται στην αίτηση αναιρέσεώς μας, στην οποία εξ ολοκλήρου αναφερόμεθα, προσθέτοντες τα εξής: Κατά τη διάταξη του άρθρου 302 παρ. 1 του Π.Κ., "όποιος επιφέρει από αμέλεια το θάνατο άλλου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών" και κατά τη διάταξη του άρθρου 28 του Π.Κ., "από αμέλεια πράττει όποιος, από έλλειψη της προσοχής, την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλλει, είτε δεν πρόβλεψε το αξιόποιο αποτέλεσμα, που προκάλεσε η πράξη του, είτε το πρόβλεψε ως δυνατό, πίστεψε όμως ότι δεν θα επερχόταν". Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει, ότι για τη θεμελίωση της αξιόποινης πράξεως της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, απαιτείται η διαπίστωση, αφενός μεν ότι ο δράστης δεν κατέβαλε την απαιτούμενη κατά αντικειμενική κρίση προσοχή, την οποία οφείλει να καταβάλει κάθε μετρίως συνετός και ευσυνείδητος άνθρωπος, κάτω από τις ίδιες πραγματικές καταστάσεις, με βάση τους νομικούς κανόνες, τις συνήθειες που επικρατούν στις συναλλαγές, την κοινή πείρα, τη λογική και τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων και αφετέρου, ότι είχε τη δυνατότητα να προβλέψει και αποφύγει το αξιόποιο αποτέλεσμα, το οποίο πρέπει να τελεί σε αντικειμενικό αιτιώδη σύνδεσμο με την πράξη ή την παράλειψη. Η παράλειψη ως έννοια, ενυπάρχει σε κάθε είδος αμέλειας, εφόσον το ένα σκέλος της ευθύνης συνίσταται, στην μη καταβολή της προσοχής, δηλαδή σε παράλειψη. Όταν όμως η αμέλεια συνίσταται σε σύνολο συμπεριφοράς που προηγήθηκε του αποτελέσματος, για τη θεμελίωση της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, ως εγκλήματος που τελείται με παράλειψη, απαιτείται η συνδρομή και των όρων του άρθρου 15 του Π.Κ. Κατά τη διάταξη αυτή, όπου ο νόμος για την ύπαρξη αξιόποινης πράξης, απαιτεί να έχει επέλθει ορισμένο αποτέλεσμα, η μη αποτροπή του, τιμωρείται όπως η πρόκληση του με ενέργεια, αν ο υπαίτιος της παράλειψης, είχε ιδιαίτερη (δηλαδή ειδική και όχι γενική) νομική υποχρέωση να παρεμποδίσει την επέλευση του αποτελέσματος. Η ιδιαίτερη αυτή νομική υποχρέωση (προς ενέργεια τείνουσα στην παρεμπόδιση του αποτελέσματος), μπορεί να πηγάζει από ρητή διάταξη νόμου ή από σύμπλεγμα νομικών καθηκόντων, που συνδέονται με ορισμένη έννομη σχέση του υπόχρεου ή από σύμβαση ή από ορισμένη προηγούμενη συμπεριφορά του, από την οποία δημιουργήθηκε ο κίνδυνος επέλευσης του εγκληματικού αποτελέσματος. Εξάλλου, η

καταδικαστική απόφαση, έχει την απαιτούμενη κατά το άρθρο 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του Κ.Π.Δ., όπως το τελευταίο τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 5 του ν. 2408/1996, ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον εκ του άρθρου 510 παρ. 1 περ. Δ' του Κ.Π.Δ. λόγο αναιρέσεως, όταν σ' αυτή περιέχονται με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις, τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την διαδικασία στο ακροατήριο, σχετικά με τα υποκειμενικά και τα αντικειμενικά στοιχεία του εγκλήματος, οι αποδείξεις (αποδεικτικά μέσα) επί των οποίων θεμελιώνονται τα περιστατικά αυτά, καθώς και οι σκέψεις με τις οποίες το δικαστήριο υπήγαγε τα αποδειχθέντα περιστατικά, στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόσθηκε. Ειδικά δε επί εγκλήματος εξ αμελείας που συνίσταται σε παράλειψη, πρέπει να προσδιορίζεται στην αιτιολογία της απόφασης και από πού πηγάζει η ιδιαίτερη υποχρέωση του υπαίτιου προς ενέργεια (αποτρεπτική του αποτελέσματος) και αν πρόκειται για επιτακτικό κανόνα δικαίου και ο κανόνας αυτός. Περαιτέρω στο άρθρο 114 παρ. 1 του Κωδικοποιηθέντος με το Πρ.Δ/γμα 410/1995 Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, καθορίζονται οι περιοριστικώς αναφερόμενες αρμοδιότητες που είχε ο Δήμαρχος κατά το 2005, δηλαδή κατά τον χρόνο που επήλθε το ατύχημα, οι συνθήκες επελεύσεως του οποίου ιστορούνται στο προσβαλλόμενο βούλευμα. Στην εν λόγω διάταξη δεν περιλαμβάνονται αρμοδιότητες αφορώσες την οργάνωση της καθαριότητας των Δήμων, της προσλήψεως τεχνικού ασφαλείας, αρμοδίου για την πρόληψη ατυχημάτων και της υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων, της εκπαίδευσής τους στα απορριματοφόρα και τα συναφή. Αντιθέτως, στην παράγραφο 1 του άρθρου 106 του ίδιου Κώδικα, όπου αναφέρονται οι αρμοδιότητες του Δημοτικού Συμβουλίου, ορίζεται ότι: "Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θέμα σχετικό με τις αρμοδιότητες του Δήμου, εκτός από τα θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δημάρχου ή της Δημαρχιακής Επιτροπής. Ιδίως δε αποφασίζει ιστ' "Για την οργάνωση ειδικής υπηρεσίας, που θα είναι αρμόδια να ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν την καθαριότητα κ.τ.λ.". Από τις διατάξεις αυτές σε συνδυασμό με εκείνες του άρθρου 111 του ίδιου Κώδικα, στο οποίο αναφέρονται οι αρμοδιότητες της Δημαρχιακής Επιτροπής και οι οποίες κατ'εξοχήν έχουν σχέση με τα οικονομικά των Δήμων, προκύπτει ότι αρμόδιο όργανο για την πρόσληψη τεχνικού ασφαλείας και την οργάνωση των Υπηρεσιών Καθαριότητας, κατά τον χρόνο του ατυχήματος, ήταν το Δημοτικό Συμβούλιο. Επομένως, το προσβαλλόμενο βούλευμα, πέραν των ελλείψεων οι οποίες μνημονεύονται στην ασκηθείσα έφεσή μας, εσφαλμένως ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις των άρθρων 28 και 302 Π.Κ., σε συνδυασμό προς τις διατάξεις των άρθρων 6,7, 11 παρ. 2 Πρ.Δ/τος 395/1994, 11, 12, 16 Πρ.Δ/τος 17/1996, 3 παρ. 1 Πρ.Δ/τος 105/1995 και 25 Ν. 2224/1994, οι οποίες προβλέπουν τα της ενημερώσεως, εκπαίδευσής και ασφαλείας των εργαζομένων γενικώς εκ μέρους των εργοδοτών και όλα τα συναφή. Κατόπιν τούτου, το Συμβούλιό σας, πρέπει να αναιρέσει το προσβαλλόμενο βούλευμα για έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας, διά την οποία ασκήθηκε η αίτηση αναιρέσεώς μας, αλλά

αυτεπαγγέλτως κατ'εφαρμογήν του άρθρου 511 Κ.Π.Δ.) και για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των άνω ουσιαστικών ποινικών διατάξεων. Κατ'ακολουθίαν των ανωτέρω

Π ρ ο τ ε ί ν ο μ ε ν

α) Να αναιρεθεί το υπ'αριθμ. 123/2009 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Ρεθύμνης, ως προς όλες τις διατάξεις του, Και

β) Να παραπεμφθεί η υπόθεση για νέα κρίση στο ίδιο δικαστικό Συμβούλιο. Αθήνα 22 Φεβρουαρίου 2010 Ο Αντεισαγγελέυς του Αρείου Πάγου Αναστάσιος Κανελλόπουλος".

Αφού άκουσε την Αντεισαγγελέα που αναφέρθηκε στην παραπάνω εισαγγελική πρόταση και έπειτα αποχώρησε.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Κατά τη διάταξη του αρθρ. 302 παρ. 1 του ΠΚ, όποιος επιφέρει από αμέλεια το θάνατο άλλου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών. Κατά δε τη διάταξη του αρθρ. 28 του ίδιου Κώδικα, από αμέλεια πράττει όποιος από έλλειψη της προσοχής, την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλει, είτε δεν προέβλεψε το αξιόποينو αποτέλεσμα που προκάλεσε η πράξη του, είτε το πρόβλεψε ως δυνατό, πίστεψε όμως ότι δεν θα επερχόταν. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι για τη θεμελίωση της αξιόποινης πράξεως της ανθρωποκτονίας από αμέλεια απαιτείται η διαπίστωση, αφ' ενός μεν ότι ο δράστης δεν κατέβαλε την απαιτούμενη κατ' αντικειμενική κρίση προσοχή, την οποίαν οφείλει να καταβάλει κάθε μετρίως συνετός και ευσυνειδητος άνθρωπος κάτω από τις ίδιες πραγματικές καταστάσεις, με βάση τους νομικούς κανόνες, τις συνήθειες που επικρατούν στις συναλλαγές, την κοινή πείρα, τη λογική και τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων και αφ' ετέρου ότι είχε τη δυνατότητα να προβλέψει και αποφύγει το αξιόποينو αποτέλεσμα, το οποίο πρέπει να τελεί σε αντικειμενικό αιτιώδη σύνδεσμο με την πράξη ή την παράλειψη. Η παράλειψη ως έννοια, ενυπάρχει σε κάθε είδος αμέλειας, εφόσον το ένα σκέλος της ευθύνης συνίσταται στην μη καταβολή της προσοχής, δηλαδή σε παράλειψη. Όταν όμως η αμέλεια δεν συνίσταται σε ορισμένη παράλειψη αλλά σε σύνολο συμποφοράς που προηγήθηκε του αποτελέσματος, τότε για τη θεμελίωση της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, ως εγκλήματος που τελείται με παράλειψη, απαιτείται η συνδρομή και των όρων του άρθρου 15 του ΠΚ, κατά το οποίο, όπου ο νόμος για την ύπαρξη αξιόποινης πράξης απαιτεί να έχει επέλθει ορισμένο αποτέλεσμα, η μη αποτροπή του, τιμωρείται όπως η πρόκληση του με ενέργεια, αν ο υπαίτιος της παράλειψης είχε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να παρεμποδίσει την επέλευση του αποτελέσματος. Από την τελευταία αυτή διάταξη συνάγεται ότι αναγκαία προϋπόθεση της εφαρμογής της είναι η ύπαρξη ιδιαίτερης (δηλαδή ειδικής και όχι γενικής) υποχρέωσης του

υπαιτίου προς ενέργεια, που τείνει στην παρεμπόδιση του αποτελέσματος, για την επέλευση του οποίου ο νόμος απειλεί ορισμένη ποινή. Η υποχρέωση αυτή μπορεί να πηγάζει από ρητή διάταξη νόμου ή από σύμπλεγμα νομικών καθηκόντων που συνδέονται με ορισμένη έννομη σχέση του υπόχρεου ή από σύμβαση ή από ορισμένη συμπεριφορά του υπαιτίου από την οποία δημιουργήθηκε ο κίνδυνος επέλευσης του εγκληματικού αποτελέσματος. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει στην αιτιολογία να αναφέρεται και η συνδρομή αυτής της υποχρέωσης και να προσδιορίζεται ο επιτακτικός κανόνας δικαίου από τον οποίο πηγάζει. Περαιτέρω στον ισχύοντα Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (άρθρα 86, 93 και 103 του Ν. 3463/ 2006) αλλά και στον προϊσχύοντα (άρθρα 106, 111 και 114 Κωδικοποιηθέντος με το Πρ. Δ/γμα 410/1995 σε ενιαίο κείμενο) καθορίζονται οι αρμοδιότητες του Δημάρχου, της Δημοκρατικής Επιτροπής και του Δημοτικού Συμβουλίου. Ειδικότερα, στο άρθρο 114 παρ. 1 του άνω ΠΔ 410/ (995 καθορίζονται οι περιοριστικώς αναφερόμενες αρμοδιότητες που είχε ο δήμαρχος κατά το χρόνο της ισχύος του. Στη διάταξη αυτή δεν περιλαμβάνονται αρμοδιότητες που αφορούσαν την οργάνωση ης καθαριότητας των δήμων, της προσλήψεως τεχνικού ασφαλείας, αρμοδίου για την πρόληψη ατυχημάτων και της υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων ή της εκπαίδευσής τους στα απορριμματοφόρα οχήματα. Αντιθέτως, στην παρ. 1 του άρθρου 106 του ίδιου Κώδικα, όπου αναφέρονται οι αρμοδιότητες του Δημοτικού Συμβουλίου, ορίζεται ότι "το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θέμα σχετικό με τις αρμοδιότητες του Δήμου εκτός από τα θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δημάρχου ή της Δημοκρατικής Επιτροπής. Ιδίως δε αποφασίζει...ιστ) "για την οργάνωση ειδικής υπηρεσίας που θα είναι αρμόδια να ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν την καθαριότητα κλπ". Από τις διατάξεις αυτές σε συνδυασμό με εκείνες του άρθρου iii του ίδιου Κώδικα, στο οποίο αναφέρονται οι αρμοδιότητες της Δημοκρατικής Επιτροπής και οι οποίες κατ' εξοχήν έχουν σχέση με τα οικονομικά των Δήμων προκύπτει ότι αρμόδιο όργανο για την πρόσληψη τεχνικού ασφαλείας και την οργάνωση των Υπηρεσιών Καθαριότητας κατά το χρόνο ισχύος του παλαιού Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα ήταν το Δημοτικό Συμβούλιο. Το παραπεμπτικό βούλευμα έχει την επιβαλλόμενη από τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον από το άρθρο 484 παρ. 1 στοιχ. δ' ΚΠΔ λόγο αναιρέσεως όταν αναφέρονται σε αυτό με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την κυρία ανάκριση ή την προανάκριση, τα αντικειμενικά και υποκειμενικά στοιχεία του εγκλήματος, οι αποδείξεις που τα θεμελιώνουν και οι σκέψεις με τις οποίες το συμβούλιο υπήγαγε τα περιστατικά αυτά στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφάρμοσε και έκρινε ότι προέκυψαν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Ειδικά δε επί εγκλήματος εξ αμελείας που συνίσταται σε παράλειψη, πρέπει να προσδιορίζεται στην αιτιολογία της απόφασης και από πού πηγάζει η ιδιαίτερη υποχρέωση του υπαιτίου προς ενέργεια (αποτρεπτική του αποτελέσματος) και αν πρόκειται για επιτακτικό κανόνα δικαίου και ο κανόνας αυτός. Στην προκειμένη περίπτωση το Συμβούλιο

Πλημμελειοδικών Ρεθύμνης, με καθολική επιτρεπτή αναφορά στην ενσωματωμένη στο προσβαλλόμενο με την υπό κρίση αναίρεση του Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου 123/2009 βούλευμά του εισαγγελική πρόταση δέχτηκε ότι από τα αποδεικτικά μέσα που κατ' είδος αναφέρει και συγκεκριμένα από τις προανακριτικές καταθέσεις, τα έγγραφα που προσκομίστηκαν και τις απολογίες των κατηγορουμένων προέκυψαν τα ακόλουθα: "Από τις προανακριτικές καταθέσεις των μαρτύρων και όλο το προανακριτικό υλικό σε συνδυασμό με τις απολογίες των κατηγορουμένων προέκυψαν τα παρακάτω. Στις 11-10-2005 και περί ώρα 15.00 ο θανών Ζ μαζί με το Ξ ως εργάτες και τον Φ ως οδηγό, ξεκίνησαν με το υπ' αριθμόν ... απορριμματοφόρο όχημα ιδιοκτησίας του Δήμου ... για την εκτέλεση της απογευματινής βάρδιας και την αποκομιδή των απορριμμάτων σε τμήμα της πόλης του Περί ώρα 16.15 και όταν το απορριμματοφόρο έφτασε στη συμβολή των οδών ... όπου υπήρχε κάδος απορριμμάτων ο οδηγός Φ ενεργοποίησε τα υδραυλικά συστήματα και οι δύο εργαζόμενοι Ζ και Ξ ξεκίνησαν την αποκομιδή. Τοποθέτησαν τον κάδο πάνω στους μεταλλικούς βραχίονες και ο Ξ, ο οποίος είχε αναλάβει τη λειτουργία του πίνακα χειρισμού, έδωσε εντολή από τους μεταλλικούς μοχλούς και ανύψωσε τον κάδο και αφού έπεσαν τα μεταλλικά πιράκια στις αρπαγές των βραχιόνων άδειασε το περιεχόμενο του κάδου. Στην προσπάθεια του να τινάξει τον κάδο, ώστε να πέσουν στη χοάνη του απορριμματοφόρου τα υπολείμματα που είχε, κάνοντας στιγμιαία κίνηση με τους μοχλούς πάνω - κάτω , ο κάδος αυτός έφυγε από τα ψαλίδια, δηλαδή από τις αρπαγές των βραχιόνων και έπεσε μέσα στη χοάνη. Ο Ζ μαζί με τον Ξ προσπάθησαν να τον βγάλουν από εκεί αλλά δεν τα κατάφεραν. Τότε ο Ζ έχοντας την πεποίθηση ότι το μαχαίρι είχε ακινητοποιηθεί, ανέβηκε πάνω στο απορριμματοφόρο και μπήκε μέσα στη χοάνη για να βοηθήσει από μέσα, ώστε μαζί με τον ως άνω συνάδελφο του να απεγκλωβίσουν τον κάδο και να τον απομακρύνουν από αυτή. Τη στιγμή εκείνη άρχισε να κατεβαίνει το μαχαίρι το οποίο εγκλώβισε τον Ζ στην αριστερή πλευρά του μέσα στη χοάνη του απορριμματοφόρου. Τότε αυτός φώναξε στο συνάδελφο του να πατήσει το κουμπί. Ο Ξ έτρεξε στο πίσω δεξιά πλάι του οχήματος όπου υπάρχει ένα χειριστήριο για το χειρισμό του συστήματος συμπίεσης και πάτησε το κουμπί ανάγκης (κόκκινο μπουτόν), με αποτέλεσμα να διακοπεί η κίνηση του μαχαιριού το οποίο είχε ακινητοποιήσει τον Ζ και φώναξε τον οδηγό να τον βοηθήσει.

Ο οδηγός βλέποντας την ειδική ένδειξη στην καμπίνα, διαπίστωσε το πάτημα του μπουτόν ανάγκης και αφού κατέβηκε ειδοποίησε αμέσως το Ν, υπεύθυνο του Γραφείου Καθαριότητας του Δήμου ... και τον ..., οδηγό άλλου απορριμματοφόρου. Παράλληλα με τη βοήθεια του Ξ άνοιξε την πίσω πόρτα του οχήματος από τη θέση του χειριστηρίου του οδηγού για ενδεχόμενη απεμπλοκή του Ζ, αλλά χωρίς αποτέλεσμα και στη συνέχεια την επανέφεραν χωρίς όμως να κλείσει ολοκληρωτικά. Όταν έφτασε στο σημείο ο Ν προσπάθησε να κάνει χειρισμό του μαχαιριού από τους περιστροφικούς διακόπτες ώστε με χειροκίνητη λειτουργία να απεγκλωβιστεί ο Ζ, αλλά επειδή η πόρτα δεν είχε ασφαλίσει, οι διακόπτες δεν έδιναν εντολή.

Στο σημείο έσπευσε και ο οδηγός ... ο οποίος πάτησε το λευκό κουμπί το οποίο υπάρχει για λόγους ασφαλείας και το οποίο σηκώνει, μετά το πάτημα του κόκκινου μπουτόν το φορείο με το μαχαίρι προς τα πίσω, με αποτέλεσμα να ανασηκωθεί το μαχαίρι και να απεγκλωβιστεί ο Ζ. Οι ανωτέρω συνθήκες του ατυχήματος περιγράφονται αναλυτικά στην υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 8/31-10-2005 έκθεση έρευνας των τεχνικών επιθεωρητών εργασίας Αμέσως μετά το ατύχημα ο παθών Ζ μεταφέρθηκε με ασθενοφόρο στο νοσοκομείο ... όπου την επομένη μέρα, 12-10-2005, και περί ώρα 02.30 διαπιστώθηκε ο θάνατος του ο οποίος οφείλεται σε αιμορραγική καταπληξία συνέπεια κακώσεων των αγγείων της πυέλου κατόπιν σύνθλιψης όπως προκύπτει από την υπ' αριθμόν ... ιατροδικαστική έκθεση του ιατροδικαστή Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι δεν είχε γίνει σε επαρκή βαθμό ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων για τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας κατά την εργασία τους. Αυτό φαίνεται και από το γεγονός ότι κανείς δεν γνώριζε την ύπαρξη του μπουτόν χρώματος λευκού με τη χρήση του οποίου ο ... απελευθέρωσε το θανάτο. Είναι σαφές από τα ανωτέρω ότι το ατύχημα οφείλεται σε έλλειψη εκπαίδευσης των εργαζομένων στην καθαριότητα του Δήμου από ειδικευμένο τεχνικό ασφαλείας τον οποίο όφειλε να είχε προσλάβει ο πρώτος κατηγορούμενος Χ με την ιδιότητα του Δημάρχου Μάλιστα για την πρόσληψη τεχνικού ασφαλείας στο Δήμο... ο οποίος θα ήταν υπεύθυνος για την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων είχαν γίνει υποδείξεις και οχλήσεις από τους επιθεωρητές εργασίας χωρίς όμως αποτέλεσμα όπως αναφέρουν στην από 31-10-2005 έκθεση τους. Εξαιτίας της έλλειψης ενημέρωσης και εκπαίδευσης των εργαζομένων στην υπηρεσία καθαριότητας του Δήμου ... ο θανών Ζ δεν πάτησε το κόκκινο κουμπί προκειμένου να διακοπεί η κίνηση του μαχαιριού πριν εισέλθει στη χοάνη του απορριμματοφόρου ενώ και ο Ξ ο οποίος εργαζόταν μαζί του στην αποκομιδή των απορριμμάτων δεν γνώριζε και δεν πάτησε το λευκό κουμπί ώστε να ανέβει το μαχαίρι και να απεγκλωβιστεί ο θανών. Περαιτέρω για το Ν που ήταν υπεύθυνος του τμήματος καθαριότητας του Δήμου ... και τον ... που ήταν υπεύθυνος του συνεργείου συντήρησης των απορριμματοφόρων και του γραφείου κίνησης του Δήμου δεν προέκυψαν ευθύνες τους σχετικά με το θανάσιμο τραυματισμό του εργαζόμενου Ζ, καθώς το ως άνω εργατικό ατύχημα δεν οφειλόταν σε κακή συντήρηση ή βλάβη του απορριμματοφόρου οχήματος και οι ανωτέρω δεν ήταν υπεύθυνοι και αρμόδιοι για την πρόσληψη τεχνικού ασφαλείας αλλά και για την ενημέρωση εκπαίδευση των εργαζομένων πάνω σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας ίσως προκύπτει από τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του Δήμου ... (ΦΕΚ 93/27-1-2005) όπου αναλυτικά αναφέρονται τα καθήκοντα τους. Επιπλέον και για τον τέταρτο κατηγορούμενο Ξ δεν προέκυψε καμία ευθύνη του για το θανάσιμο τραυματισμό του Ζ καθώς ήταν κι αυτός εργαζόμενος, εργάτης καθαριότητας όπως ο θανών, χωρίς ενημέρωση και εκπαίδευση σε θέματα ασφαλείας.

Κατόπιν των ανωτέρω πρέπει το συμβούλιο σας για τον κατηγορούμενο, Χ πρώην δήμαρχο ..., σύμφωνα με τα άρθρα 309 παρ 1ε και 313 ΚΠΔ να αποφανθεί 1) για την παραπομπή του στο ακροατήριο του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων της περιφέρειας του Εφετείου Κρήτης το οποίο είναι τοπικά και υλικά αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 1δ, 8 παρ 1γ , 111 παρ 7 , 119 παρ 1 , 122 παρ 1, 128 , 129 , 130 παρ 1 ΚΠΔ και του άρθρου 145 του ν. 3463/2006 για να δικάσει για την πράξη της ανθρωποκτονίας από αμέλεια (άρθρα 302, 28, 15 ΠΚ) και για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας (άρθρα 6,7,11 παρ 2 ΠΔ 395/1994 , αρθ 11, 12, 16 ΠΔ 17/1996, αρθ 3 παρ 1, 11 ΠΔ 105/1995 σε συνδυασμό με το άρθρο 25 ν. 2224/1994) , 2) σύμφωνα με το άρθρο 309 παρ 1α ΚΠΔ να μη γίνει κατηγορία για το Ν κατοίκου ... , τον ...κατοίκου ... και το Ξ κατοίκου ... κατηγορουμένων για ανθρωποκτονία από αμέλεια με πράξεις και παραλείψεις τους (άρθρα 302, 28, 15 ΠΚ) και για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας (άρθρα 6,7,11 παρ 2 ΠΔ 395/1994 , αρθ. 11 , 12 , 16 ΠΔ 17/1996 , αρθ. 3 παρ 1 , 11, 105/1995 σε συνδυασμό με το άρθρο 25 ν. 2224/1994) πράξεις που φέρονται ότι τέλεσαν στο ... στις 11-10-2005". Με τις παραδοχές αυτές όμως αυτές το προσβαλλόμενο βούλευμα δεν περιέχει την απαιτούμενη ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία διότι δεν διαλαμβάνεται ούτε στο αιτιολογικό ούτε στο διατακτικό του από ποιους επιτακτικούς κανόνες δικαίου ανακύπτει η ιδιαίτερα νομική υποχρέωση του παραπεμφθέντος στο ακροατήριο κατηγορουμένου ... ως δημάρχου ... να προσλάβει τεχνικό ασφαλείας στο Δήμο, να ενημερώσει και εκπαιδεύσει τους εργαζομένους στα απορριμματοφόρα για τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας κατά την εργασία τους καθώς και τη χρήση και λειτουργία των συστημάτων αποκομιδής του απορριμματοφόρου, να μεριμνήσει για την τοποθέτηση σήμανσης ασφαλείας η οποία να καθιστά γνωστά στους εργαζομένους τα επικίνδυνα σημεία του απορριμματοφόρου ενώ, όπως ήδη αναφέρθηκε, η σχετική αρμοδιότητα και οι εντεύθεν ως άνω υποχρεώσεις για την πρόσληψη τεχνικού ασφαλείας ο οποίος θα μεριμνούσε για τα ανωτέρω ανήκε στο Δημοτικό Συμβούλιο. Εξάλλου, δεν αναφέρονται πραγματικά περιστατικά που πιστοποιούν τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της παραλείψεως του κατηγορουμένου αυτού να προσλάβει τεχνικό ασφαλείας στο Δήμο και του επελθόντος αποτελέσματος, ήτοι δεν αναφέρονται περιστατικά από τα οποία να προκύπτει ότι αν δεν παρελείπετο η σχετική υποχρέωση του κατηγορουμένου οπωσδήποτε δεν θα συνέβαινε το ατύχημα και ο εντεύθεν επελθών θάνατος. Περαιτέρω, το Συμβούλιο για τη διαμόρφωση της κρίσης του έλαβε υπόψη του "...τις προανακριτικές καταθέσεις, τα έγγραφα και τις απολογίες των κατηγορουμένων", ενώ δεν έλαβε υπόψη του τα αποδεικτικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά την προκαταρκτική εξέταση, η οποία κατά το βούλευμα τούτο, είχε προηγηθεί, δηλαδή τις από 11-10-2005, 14-06-2006, 17-11-2005 και 2-11-2005 ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων Ν, Β1, ... και Φ καθώς και τα συγκεντρωθέντα στο στάδιο εκείνο έγγραφα όπως, η από 14-10-2005 έκθεση πραγματογνωμοσύνης των... και η από ... τεχνική έκθεση του ... κλπ. Συνεπώς, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Ρεθύμνου με το εκδοθέν τούτο βούλευμα του αφ' ενός δεν διέλαβε την από τις άνω διατάξεις επιβαλλόμενη ειδική και εμπειριστατωμένη

αιτιολογία αφού δεν αναφέρει εκ ποίων διατάξεων πήγαζαν οι άνω υποχρεώσεις του κατηγορουμένου δημάρχου και περαιτέρω δεν έλαβε υπόψη του και τα αποδεικτικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης. Πλέον δε τούτων το προσβαλλόμενο βούλευμα εσφαλμένως ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις των άρθρων 28 και 302 του ΠΚ σε συνδυασμό προς τις διατάξεις των άρθρων 6, 7, 11 παρ. 2 ΠΔ 395/ 1994, 11, 12, 16 του ΠΔ 17/ 1996, 3 παρ. 1 ΠΔ 105/ 1995 και 25 του ν. 2224/ 1994, οι οποίες προβλέπουν τα της ενημερώσεως, εκπαιδεύσεως και ασφαλείας των εργαζομένων γενικώς εκ μέρους των εργοδοτών και όλα τα συναφή. Επομένως, το προσβαλλόμενο βούλευμα πρέπει να αναιρεθεί για έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής των άνω διατάξεων κατ' αυτεπάγγελη εφαρμογή του άρθρου 513 ΚΠΔ και παραπεμφθεί η υπόθεση για νέα κρίση στο ίδιο δικαστικό Συμβούλιο που θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές (άρθρο 519 ΚΠΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί το υπ' αριθ. 123/2009 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Ρεθύμνης.

Παραπέμπει την υπόθεση για νέα συζήτηση στο ίδιο Δικαστικό Συμβούλιο, που θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 7 Μαΐου 2010. Και

Εκδόθηκε στην Αθήνα στις 20 Μαΐου 2010.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ